

**KONFERENCIA O PRISTÚPENÍ
K EURÓPSKEJ ÚNII
– ALBÁNSKO –**

**V Bruseli 10. júla 2026
(OR. en)**

AD 47/26

LIMITE

CONF-ALB 9

DOKUMENT O PRISTÚPENÍ

Predmet: SPOLOČNÉ STANOVISKO EURÓPSKEJ ÚNIE
– kapitola 26: Vzdelávanie a kultúra

PRÍSTUPOVÉ ROKOVANIA

Albánsko

SPOLOČNÉ STANOVISKO EÚ

(v reakcii na dodatočné informácie, ktoré poskytlo Albánsko)

Blok 3: Rokovacia kapitola 26:

Vzdelávanie a kultúra

SPOLOČNÉ STANOVISKO EURÓPSKEJ ÚNIE

Toto stanovisko Európskej únie vychádza zo všeobecného stanoviska pre konferenciu o pristúpení Albánska (AD 5/22 CONF-ALB 2) a podlieha rokovacím zásadám, ktoré v ňom boli schválené, a to najmä týmto:

- akýkoľvek názor, ktorý vyjadrí Albánsko alebo EÚ k určitej kapitole rokovaní, žiadnym spôsobom neovplyvní stanovisko, ktoré sa môže zaujať k iným kapitolám,
- dohody dosiahnuté v priebehu rokovaní o konkrétnych kapitolách, a to ani čiastkové, sa nesmú považovať za konečné, kým sa nedosiahne celková dohoda o všetkých kapitolách,
- ako aj požiadavkám stanoveným v bodoch 2, 3, 5, 10, 14, 16, 23, 26, 31, 38, 39, 45, 46, 47 a 48 rokovacieho rámca.

EÚ nabáda Albánsko, aby pokračovalo v procese zosúlad'ovania s *acquis* EÚ a jeho účinného vykonávania a presadzovania a aby vo všeobecnosti už pred pristúpením vytváralo politiky a nástroje, ktoré budú čo najviac podobné politikám a nástrojom EÚ.

EÚ berie na vedomie, že Albánsko vo svojich pozíciách AD 2/25 CONF-ALB 2 REV 1 a AD 42/26 CONF-ALB 4 akceptuje *acquis* EÚ v rámci kapitoly 26 v podobe, v akej bolo účinné k 1. máju 2026, ako aj jeho vyhlásenie, že do dátumu svojho pristúpenia k Európskej únii ho bude pripravené vykonávať.

EÚ berie na vedomie pokrok, ktorý Albánsko dosiahlo pri zosúlad'ovaní s *acquis* EÚ v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy. EÚ berie na vedomie pokrok Albánska a vyzýva ho, aby dosiahlo ďalší hmatateľný pokrok vo vytváraní potrebných štruktúr na riadenie programu Erasmus+.

EÚ očakáva, že Albánsko vynaloží ďalšie úsilie na vyčlenenie rozpočtu na vzdelávanie zodpovedajúceho jeho ambíciám a cieľom. EÚ preto vyzýva Albánsko, aby zvýšilo svoje verejné výdavky na vzdelávanie s cieľom odstrániť rozdiel oproti priemerným výdavkom v EÚ.

EÚ berie na vedomie, že Albánsko vyvinulo ďalšie úsilie, pokiaľ ide o využívanie nástrojov európskeho kvalifikačného rámca na zabezpečenie transparentnosti, vzdelávanie založené na kompetenciách a digitálne zručnosti. EÚ vyzýva Albánsko, aby sa usilovalo o merateľné zlepšenie základných zručností študentov v súlade s európskymi cieľmi. EÚ nabáda Albánsko, aby prijalo ďalšie opatrenia na zabezpečenie inkluzívneho vzdelávania, a to aj pre osoby patriace k menšinovým skupinám.

EÚ takisto berie na vedomie informácie Albánska o právach v oblasti vzdelávania vyplývajúcich z jeho zákona o ochrane národnostných menšín, zo súvisiacich sekundárnych právnych predpisov a národnej stratégie vzdelávania na roky 2021 – 2026 a víta úsilie vynakladané na zabezpečenie jeho úplného vykonávania¹. EÚ nabáda Albánsko, aby naďalej zohľadňovalo odporúčanie Rady z 22. mája 2018². EÚ pripomína, že v súlade s presadzovaním spoločných hodnôt, inkluzívneho vzdelávania a európskeho rozmeru výučby by sa mala na všetkých stupňoch a vo všetkých typoch vzdelávania posilniť sociálna súdržnosť, európsky pozitívny a inkluzívny pocit spolupatričnosti, ktorý dopĺňa miestnu, regionálnu a národnú identitu a podporuje tolerantné a demokratické postoje. EÚ berie na vedomie záväzkov Albánska ďalej zlepšovať kvalitu a dostupnosť učebníc vo všetkých uznaných menšinových jazykoch.

EÚ očakáva, že Albánsko v oblasti vysokoškolského vzdelávania v plnej miere vykoná kľúčové záväzky v rámci bolonského procesu a dosiahne súlad s Tiranským komuniké v súlade so svojím akčným plánom pre vysokoškolské vzdelávanie.

¹ Táto záležitosť sa skúma v spojení s blokom 1: Základné hodnoty, pokiaľ ide o vzdelávanie v menšinových jazykoch.

² Odporúčanie Rady z 22. mája 2018 o presadzovaní spoločných hodnôt, inkluzívneho vzdelávania a európskeho rozmeru výučby (2018/C 195/01).

EÚ zdôrazňuje, že Albánsko musí naďalej napredovať v dosahovaní cieľov stanovených v rámci európskeho vzdelávacieho priestoru a musí pokračovať v postupnom vytváraní systému monitorovania, ktorý umožňuje spoľahlivé sledovanie týchto cieľov.

EÚ tiež s uspokojením berie na vedomie pokrok dosiahnutý pri plnom vykonávaní zákona o odbornom vzdelávaní a príprave (OVP) na základe prijatia príslušných sekundárnych právnych predpisov o normách, kritériách a postupoch akreditácie poskytovateľov OVP s cieľom podporiť procesy a mechanizmy zabezpečovania kvality z hľadiska celoživotného vzdelávania.

EÚ berie na vedomie posilnenie kapacít Národnej agentúry pre zamestnanosť a zručnosti a Národnej agentúry pre OVP a kvalifikácie. EÚ zároveň prizvukuje, že je potrebné, aby Albánsko zabezpečilo dostatočné zdroje na optimalizáciu systému OVP v súlade s potrebami trhu práce, a to vrátane budovania kapacít a zvýšenia počtu a kvality učiteľov pôsobiacich v rámci OVP. EÚ tiež zdôrazňuje, že je potrebné podporovať a rozvíjať príležitosti na vzdelávanie dospelých a usilovať sa o dosiahnutie súladu s hlavným cieľom EÚ, aby sa do roku 2030 každoročne zúčastňovalo na odbornej príprave aspoň 60 % dospelých (vo veku 25 – 64 rokov), ako aj zabezpečiť zber údajov o tomto ukazovateli. EÚ tiež vyzýva Albánsko, aby posilnilo systémy učňovskej prípravy a naďalej podporovalo ďalšiu angažovanosť v oblasti učňovskej prípravy a učenia sa prácou v rámci Európskeho združenia učňovskej prípravy, a to rozvíjaním a rozširovaním členstva národných a regionálnych organizácií prostredníctvom záväzkov. EÚ v tejto súvislosti zdôrazňuje význam štruktúrovaného zapojenia zamestnávateľov do rozvoja OVP v Albánsku.

EÚ berie na vedomie ďalšie zosúladenie Albánska s *acquis* EÚ v oblasti **mládeže**. EÚ vyzýva Albánsko, aby jeho hlavnými cieľmi bolo naďalej prioritizovať prácu s mládežou a účasť mládeže a plniť európsky program práce s mládežou. EÚ vzala na vedomie úsilie Albánska o podporu digitálnej gramotnosti mladých ľudí.

EÚ víta ďalší dobrý pokrok Albánska v oblasti športu a vyzýva ho, aby pokračovalo v zosúlad'ovaní právnych predpisov s *acquis* EÚ v tejto oblasti. EÚ berie na vedomie pokrok Albánska pri zosúlad'ovaní s *acquis* EÚ v oblasti kultúry a zdôrazňuje význam ochrany kultúrneho dedičstva.

EÚ konštatuje, že prijatím uvedených legislatívnych ustanovení sa splnili požiadavky záverečného kritéria uvedeného v dokumente AD 6/25 CONF-ALB 6.

EÚ nabáda Albánsko, aby prijalo prísnejšie opatrenia v boji proti korupcii vo vzdelávaní a kultúre. EÚ vyzýva Albánsko, aby naďalej zabezpečovalo vykonávanie záruk integrity, pokiaľ ide o výber riaditeľov škôl a vymenúvanie v rámci kľúčových vzdelávacích agentúr na základe zásluh a bez politického vplyvu.

* * *

EÚ na základe uvedených skutočností konštatuje, že v tejto fáze nie sú potrebné ďalšie rokovania o tejto kapitole.

Dosahovanie súladu s *acquis* EÚ a jeho vykonávanie sa bude ďalej monitorovať počas celých rokovaní. EÚ zdôrazňuje, že bude osobitnú pozornosť venovať monitorovaniu všetkých uvedených konkrétnych otázok s cieľom zabezpečiť administratívnu kapacitu Albánska, jeho plné zosúladienie právnych predpisov, ako aj riadne vykonávanie a presadzovanie *acquis* v rámci tejto kapitoly. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať prepojeniu medzi touto kapitolou a ostatnými rokovacími kapitolami. Konečné posúdenie súladu právnych predpisov Albánska s *acquis* EÚ a jeho vykonávacích kapacít bude možné vykonať až v neskoršej fáze rokovaní. EÚ vyzýva Albánsko, aby okrem všetkých informácií, ktoré môže EÚ požadovať na účely rokovaní o tejto kapitole a ktoré sa majú poskytnúť konferencii, pravidelne poskytovalo Rade pre stabilizáciu a pridruženie podrobné písomné informácie o pokroku vo vykonávaní *acquis* a pri posilňovaní svojich administratívnych kapacít.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti sa EÚ k tejto kapitole v prípade potreby vo vhodnom čase vráti.

EÚ tiež pripomína, že v období od 1. mája 2026 do ukončenia rokovaní sa môže prijať nové *acquis* EÚ.

